

BKK AS's innspill til en helhetlig energimelding som skal vise hvordan man legger til rette for fortsatt verdiskaping og industriell utvikling basert på energiresursene våre, kan oppsummeres som følger, *Elektrifisering, næringsutvikling og jobbskaping forutsetter:*

- ***Rammebetingelser som stimulerer til rask overgang til nullutslippssamfunnet***
- ***Oppgradering og utbygging av nett***
- ***Et helhetlig og velfungerende kraftsystem og kraftmarked***

RAMMEBETINGELSER SOM STIMULERER TIL RASK OVERGANG TIL NULLUTSLIPPSSAMFUNNET

Norge er langt fremme i elektrifiseringsarbeidet. Elektrifisering gir raske og lønnsomme utslippskutt, og er et av hovedgrepene i den nødvendige omstillingen vi skal gjennom. Rammebetingelser som stimulerer til rask overgang til nullutslippssamfunnet, legger til rette for elektrifisering. For ny forretning og nye nullutslippsløsninger er kundegrunnlag av kritisk masse avgjørende. Det offentlige kan spille en avgjørende rolle i å få opp et tilstrekkelig kundegrunnlag gjennom å stille nullutslippskrav. Det driver frem teknologiutvikling. Anbudet på Vestfjorden og hurtigbåtanbudet i Vestland er gode eksempler som vi trenger mer av. Norge har et sterkt og godt virkemiddelapparat som er avgjørende for å stimulere til innovasjon og utvikling av ny klimateknologi. Det er en viktig driver i å modne frem et marked. Nye løsninger er avhengige av å få offentlig støtte i en overgangsperiode for å få produksjonen opp i stor nok skala til å kunne oppnå konkurransedyktige priser. BKK satser på utvikling og drift av landstrøm til skip. Vi jobber med ulike havner. Erfaringen og kunnskapen vi har på utvikling og drift av denne type infrastruktur kunne med fordel også vært brukt i ferge- og hurtigbåtmarkedet. Barrierer for et velfungerende marked inkluderer manglende standardisering, kort tidshorisont på anbud, lav kompetanse på tekniske installasjoner hos fergeoperatør og risiko for at infrastruktur ikke gjenbrukes ved nytt anbud. Kompetanse om lading og nett er ikke nødvendigvis noe fylkeskommuner eller fergeoperatører besitter. Private aktører med en slik spisskompetanse kan avlaste dem ved å ta ansvar for denne delen. Det vil gi flere muligheter og fordeler, som redusert energipris for fylket/fergeoperatør, infrastrukturen gjøres tilgjengelig for flere, bedre mulighet for standardisering av grensesnittet, redusert kapitalbelastning for operatør av hurtigbåt og muligheten til å se en større helhet og optimalisering av nettkapasiteten og ladebehovet på den enkelte kai. Rask elektrifisering vil gi norske aktører erfaring og kompetanse som gir grunnlag for ny, eksportrettet næring i et globalt marked for klimavennlige varer og tjenester som vokser fort. NHO-prosjektet «Grønne elektriske verdikjeder», hvor BKK var partner, anslo at omsetningspotensialet for eksportorientert verdiskaping innen elektrifisering kan tilsvare minst 32 milliarder euro i 2030.

Våre innspill:

- Det må utvikles en helhetlig elektrifiseringsstrategi etter mønster fra Sverige, hvor nødvendige tiltak for å møte økende kraftbehov, nettutvikling og økt kraftproduksjon ses i sammenheng.
- Stille krav om nullutslipp i offentlige anbud.
- Tilstrekkelig støtte til fylkenes ambisjoner om nullutslipp ved å bidra med midler til ekstraregningen dette medfører i starten.
- Opprettholde rammevilkår og relative fordeler som bidrar til rask innfasing av kjøre- og fartøy med nullutslipp.
- Øke støtteandelen til prosjekter i virkemiddelapparatet og sørge for at innretning og innhold er i tråd med politiske ambisjoner.
- Gi andre aktører anledning til å eie og drifte infrastruktur ved å endre kvalifikasjonskriterier for søkeren innen programmet for ENOVA Infrastruktur og fylkeskommunale transporttjenester.
- Legge til rette for eksportorientert verdiskaping innenfor elektrifisering.

OPPGRADERING OG UTBYGGING AV NETT

Norge kan bli verdensledende innen elektrifisering. I Bergens-regionen står prosjekt som skaper aktivitet og nye jobber, både i byene og distriktene, klare. I løpet av få år har det kommet planer om ny næringsutvikling som fordobler kraftbehovet. Driveren er ny næringsutvikling og grønn omstilling som: Elektrifisering av sokkelen,

hydrogenproduksjon og datasentre. Situasjonen i Bergens-regionen er et eksempel på at elektrifisering og industriutvikling gir behov for rask og omfattende utvikling av nettet. Det er et premiss for å lykkes med elektrifisering, sikre ny næringsutvikling og etablere nye arbeidsplasser. Energisystemet henger ikke med i utviklingen, og regulering og rammebetingelser er ikke tilpasset dagens behov. Samfunnet risikerer å gå glipp av etablering av ny næringsvirksomhet som både er bra for klima og verdiskaping. EU peker på hvor avgjørende infrastruktur er for å nå ambisjonene i Green Deal. Oppgradering av eksisterende infrastruktur og utvikling av ny står høyt på den europeiske agenda. Norge er, som resten av Europa, bakpå her.

Våre innspill:

- Bygge ut ny og oppgradere eksisterende infrastruktur raskt, for å sikre forutsigbarhet for ny næringsutvikling og grønn omstilling.
- Sikre at Statnett er så tids- og kostnadseffektiv som mulig.
- Forenkle konsesjonsbehandling.
- La regionale nettselskaper med dokumentert kompetanse og erfaring avlaste Statnett i byggingen av infrastrukturprosjekter.

ET HELHETLIG OG VELFUNGERENDE KRAFTSYSTEM OG KRAFTMARKED

Vi har i dag et fornybart kraftsystem med god kraftbalanse og et velfungerende marked. Vår regulerbare vannkraft er ryggraden i systemet. Klok forvaltning av vann- og naturressurser, offentlig eierskap og skattlegging har ført til at inntektene kommer hele samfunnet til gode, og forbrukerne har fått lave energikostnader. Kraftutveksling har gitt nasjonen forsyningssikkerhet, samtidig som vi har kunnet høste inntekter av vårt kraftoverskudd. Energiomstillingen vi står overfor i Europa krever massiv utbygging av ny fornybar energi. Med våre store energiresurser og regulerbare kraftsystem kan vi være en bidragsyter. Vår egen og EU's satsing på havvind gir store muligheter til verdiskaping og sysselsetting i dagens offshore petroleumsrettede leverandørindustri. Norge må ta del i EU's utvikling av havvind, og det må legges til rette for at norske aktører kan bidra på lik linje med EU's egne aktører. En sterk økning av uregulerbar energi i det europeiske markedet gir økte muligheter for verdiskaping fra vår regulerbare vannkraft. Samtidig som vi skal gripe mulighetene som ligger foran oss, må vi ta vare på de fortrinn vi har med dagens kraftsystem. Det er særdeles viktig at ny energiproduksjon til havs baseres på lønnsomhet. Kostnadsnivået for havvind vil i overskuelig fremtid tilsa at produksjonen må baseres på leveranser til markeder som har høyere energipriser enn fastlands-Norge. I Europa må man bruke subsidier for å få til en omstilling fra et fossilt til fornybart energisystem. I Norge vil subsidiert kraft undergrave et velfungerende, fornybart energisystem og øke samfunnets energikostnader. I EU's offshore energistrategi anslås investeringsbehovet frem mot 2050 til 800 milliarder euro, 2/3 av dette er investeringer i nett. Strategien peker på behovet for samordnet utvikling av arealer til havs, og det legges føringer for regionalt samarbeid om utvikling. Det er viktig at Norges utvikling av havvind blir en del av et regionalt samarbeid mellom landene rundt Nordsjøen. Statnett må delta i nettutviklingen, og norske myndigheter må bidra i arealplanleggingen. Elektrifisering av offshore petroleumsvirksomhet har først og fremst en klimapolitisk begrunnelse, men her ligger også kimen til utvikling av havvind på norsk sokkel. En strategi for utbygging av elektrisk infrastruktur på sokkelen bør innebære at det etableres knutepunkt, hvorfra strøm kan leveres til installasjoner i området. Forbindelser til disse fra land må etableres i sterke punkt i nettet, slik at denne type elektrifisering i minst mulig grad gir økte nettkostnader på land. På sikt kan denne type infrastruktur knyttes sammen i et masket nett, som også kan betjene havvindinstallasjoner.

Våre innspill:

- Norsk havvindsatsing må utvikles slik at den sikrer et helhetlig og velfungerende kraftsystem.
- Norge må delta i den europeiske utviklingen av havvind, både mht arealdisponering og nettutvikling.
- All ny produksjon av fornybar kraft må være lønnsom uten subsidier.
- Nettinfrastruktur for elektrifisering av petroleumsinstallasjoner må utvikles med tanke på at den også kan bidra til utvikling av havvind. Områdeløsninger på sokkelen med uttak fra sterke punkt i nettet gir minst belastning i fastlandsnettet og størst potensial for videre utvikling.